

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

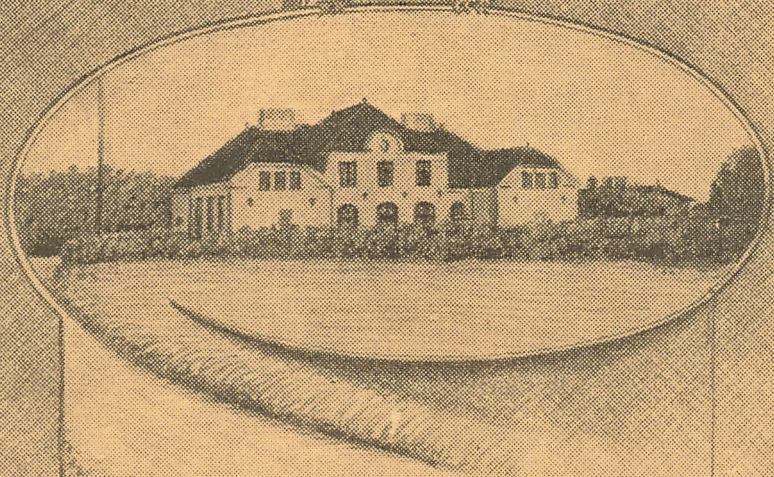
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

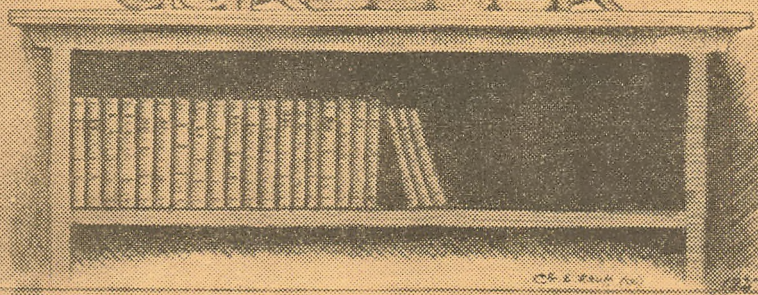
Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

NISSUMSKÉ

ODRABOGER

© 1898 by N. S. S. Co.

NISSUMSKE AARBØGER

1928

Udgivet af
Nr. Nissum Seminariums Elevforening
under Redaktion af
Mathias Christensen (04).

INDHOLD.

<i>J. Søndergaard Jakobsen (06): Af den nissumske Presses Historie</i>	3
<i>Math. Christensen (04): 25 Aar efter</i>	16
<i>M. Jensen (05): Fra en Rejse i det hellige Land</i>	18
<i>St. Steffensen (23): »Bror Æsel«</i>	29
<i>Forstander Gjelstrup: Aaret, der svandt</i>	32
<i>Billede af Dimittenderne 1928</i>	37
<i>J. S. J. (06): Dimittenderne af 1928</i>	38
<i>Red.: Af Aarets Dagbog</i>	41

Af den nissumske Presses Historie.

Af J. Søndergaard-Jacobsen (06).

NAAR jeg skal berette lidt angaaende Resultatet af mine Undersøgelser angaaende den nissumske Presse, maa jeg forudskikke den Bemærkning, at Ordet Presse maa tages i noget videre Betydning end efter almindelig Sprogbrug; thi ligesom Rom ikke blev bygget paa een Dag, saaledes har den Kultur, der er Pressens nødvendige Forudsætning, heller ikke indfundet sig i Nis-

sum samtidig med, at den første Bygning voksede op paa Brakmarken og de første »Seminariekarle« dukkede frem over Bakkerne, men har udviklet sig lidt efter lidt. Og for at forstaa, at det ikke har været nogen let eller hurtig Overgang »fra dunkel Morgendæmring til solklar Dag«, maa vi ogsaa beskæftige os med de Foreteelser, der foranledigede den nissumske Presse og muliggjorde dens Udvikling.

Ligeledes maa jeg ogsaa tage Forbehold m. H. t. Ordet Historie. Selv om jeg flittigt har studeret de sparsomme Kilder, kan det vel ikke kaldes strengt videnskabelig Forskning, og det bliver maaske mere Historier end Historie. Man vil da maaske efter disse Bemærkninger synes, at der ikke bliver stort andet tilbage af Overskriften end Ordet Nissum, men det turde vel ogsaa i denne Forbindelse være det vigtigste, og denne Del af Emnet skal jeg saa vidt muligt holde mig til.

Da cand. Strøm skulde holde Talen ved den første Mortensfest (1905), søgte han at finde mulige Lighedspunkter mellem den nissumske Stat og det gamle Hellas og beretter herom i sin Tale: »Med al den Interesse, der er en saadan Sag værdig, kastede jeg mig over Stu-

diet af det gamle Hellas. Jeg fremdrog fra min Bogreol alle de Bøger, hvori Navnet Hellas fandtes, og i dem granskede jeg saa baade ved Dag og ved Nat, fra den Stund af, Opgaven blev mig paalagt. — Og da de Værker, denne Anstalt er i Besiddelse af om dette Emne, ikke slog til, telegraferede jeg fluks til det kongelige Bibliotek og modtog derfra 12 tykke Folianter, i hvilke jeg med Iver kastede op.«

Naar man skal studere den nissumske Presses Historie, kan man imidlertid ikke hjemforskrive Folianter fra det kongelige Bibliotek, dette forøvrigt ufortalt, i det hele er det, navnlig naar det gælder den ældre Historie, vanskeligt at finde noget at kaste op i. Vi maa derfor ofte ud paa Gisningernes gyngende Grund, men ogsaa der er der dog i adskillige Tilfælde »en til Vissheds grænsende Sandsynlighed« for at træffe det rette.

Vi kan saaledes gaa ud fra, at der fra Skolens ældste Tider har været en vis Trang til at give de mangfoldige gode Ideer Udtryk gennem det skrevne Ord. Det var der ganske vist en Lejlighed til gennem Stilene, men selv om der var mange forskellige Slags Stile, var Emnerne dog ikke omfattende nok til, at der derigenem kunde blive Afløb for alle de lyse Hjerner gode Indfald. Hvis en der vovede sig for langt ud, var Læreren der straks med en venlig Henstilling til Stilskrivningen om holde sig til det foreliggende Emne.

Da jeg kom til Nissum til Oktober 1902, havde mine Kammerater, der var komne til Skoleaarets Begyndelse, allerede modtaget den første Paavirkning af Stedets Kultur, og det gjorde da et dybt Indtryk paa mig, naar jeg saa, hvorledes en eller anden — paa Klassen eller paa vor daglige Vandring til Vestre Skole — saa sit Snit til at hæfte en Seddel paa Ryggen af en Kammerat. Seddelen var forsynet med en Paaskrift, der i en kort og knap Form udtrykte det, der efter Forfatterens Opfattelse var det mest karakteristiske hos Sedlens Bærer, f. Eks.: »Idiot«, »Tomt Returgods«, »Forsigtig, Indhold: Dynamit« o. s. v. Jeg var i min landlige Uskyldighed aldeles ukendt med den Slags og opfattede det som Udslag af en sjælden Begavelse. Og da jeg mente, det burde kendes, hvilke intelligente Folk, der fandtes mellem »Lemmerne« — som F'erne dengang kaldtes — saa fortalte jeg det med en vis Stolthed til en af Seminaristerne, men han »skar mig ned« med en Bemærkning om, at det var »en gammel Sport«.

En lidt højere Form for Litteratur var de smaa Rund-

skrivelser, der paa Klassen gik fra Mand til Mand og for en Tid tog Interessen fra det foreliggende Emne. Saaledes blev de forskellige Meddelelser om Fodbold, Ludi og Krocketpil, »Bøfbankning« og anden nyttig Fritidssyssel bragt til de interesseredes Kundskab, naar man fandt det for omstændeligt at slaa en Seddel op i »Kassen«, eller man ikke turde regne med, at nogen af Lærerne vilde give en saadan Seddel den fornødne Paategning. Undertiden var Annoncen, for at vække tilstrækkelig Opmærksomhed, affattet i en ret original Form. Saaledes cirkulerede en Dag et 6 Tommers Spioger med en vedhæftet Seddel, hvorpaa der stod: »Baron A. von Mikkelsen har i Dag paa Korints Gade fundet en Knappenaal af Middelstørrelse. Hvis ingen Ejermænd melder sig, agter den ærlige Finder at anvende den som Brystnaal«.

Hvad der i den ældre Tid blev frembragt, var dog ikke altsammen »Lapperi«. Der gaar Sagn om, at der allerede i forrige Aarhundrede fremkom et Skrift, hvori Forfatteren i en dybsindig Betragtning af Verdensordenen taler om, at »Evhighedens Mus gnaver af Mælkevejens Ost«. Poesien fandt ogsaa tidligt sine Dyrkere, men det havde tit sin Vanskelighed at faa det mere eller mindre gode Produkt bragt til almindelig Kundskab. Maa ske var man sig endnu ikke bevidst, hvilken Betydning et for alle Klasser fælles Organ kunde have. I alt Fald søgte man foreløbig at klare Vanskelighederne paa anden Maade. Da jeg var i F., fik vi en Dag paa de forskellige Værelser Besøg af en Seminarist, som betroede os, at han havde forfattet et Digt, som han ikke vilde forholde os Kendskabet til, selv om vi kun var F'er. Han trak derpaa et Manuskript frem fra Brystlommen og deklamerede med vældig Patos og store Armbevægelser:

Hold Taare op at rinde,
hold Hjerte op at slaa.
Den Brud, jeg vilde vinde,
kan jeg dog ikke faa.
Nu maa jeg gaa alene
igennem Verden hen;
thi jeg tør ikke mene
at faa en Ven igen. O. s. v.

Naar han derefter havde udtalt sig om hele Digterværkets Ide og forklaret enkelte dunkle Udtryk, overlod

han Tilhørerne til »det gribende Indtryks Eftervirkning« og gik videre til det næste Værelse. Det er jo imidlertid indlysende, at et saadant Offer paa Poesiens Alter kunde have visse ubehagelige Eftervirkninger for vedkommende Poet. Man havde ganske vist allerede paa dette Tidspunkt længe befattet sig med Bladvirksomhed, men disse smaa Blade havde kun Læsere indenfor den enkelte Klasse. Der har i Aarenes Løb været adskillige af disse Klasseblade med Navn som »Filen«, »Høvlen« og »Skrubben«, Navne, der vidner om, at Virksomheden er udsprunget af en menneskekærlig Tankegang, eller Navne som »Skræp«, »Hejmdal« og »Gjallarhornet«, der tyder paa en vis historisk Sans.

Men trods disse Blade savnede man dog stadig Midlet til at faa alle paa Stedet i Tale, et mere officielt Organ. Hvem der først har undfanget Ideen til et saadant for hele Seminariet fælles Blad, er det vist vanskeligt at faa konstateret, men ifølge et Sagn, som den nyere Forskning ikke har afkræftet, skal Tanken først være fremsat ved Aftensbordet i Pastor Sørensens Pensionat af J. Christensen-Mygdal (06), vist i Begyndelsen af September 1904. Og det varede ikke længe, inden nogle, som fandt Tanken fortræffelig, tog sig af Sagen og ved Opslag i Kassen indbød til et Møde af den Slags, som cand. Strøm i sin førnævnte Mortenstale kalder consilium generale. Hvem der forelagde Planen erindrer jeg ikke, og Kildeskrifterne tier, men det blev vedtaget at søge Forslaget realiseret. Man saa sig nu om efter et »dueligt Subject« til Redaktørposten og fandt et saadant i J. J. J. Præstholm, der allerede havde gjort sig fordelagtig bekendt som Skribent og Folketaaler, og da han tillige var kendt som en Mand, der i Almindelighed ikke var langt borte, naar der skete noget af Betydning, fandt man ham fuldt kvalificeret til at lede det nye Bladforetagende. Iøvrigt skulde et Bladudvalg bestaaende af 3 Mænd fra hver Klasse hjælpe ham at bære de Byder, der var lagt paa hans unge Skuldre. Det værste Arbejde for Redaktøren og Bladudvalget var ikke det at tage Bestemmelse om, hvilke af de indsendte Bidrag det kunde forsvares at publicere, nej, det var selve Fremstillingen af Bladet. Man tænkte sig ved Starten slet ikke den Mulighed at udnytte Gutenbergs Opfindelse. Derimod var man fra Fremstillingen af de før omtalte Klasseblade gjort kendt med Brugen af en Hektograf, og det var da naturligt, at man ogsaa anvendte en saadan ved Fremstillingen af det nye Blad.

Det blev da Udvalgets Opgave at udføre det dermed forbundne Arbejde, og dette var ikke helt ringe. Først skulde Bladet skrives med Hektografblæk, derefter skulde der tages de ca. 100 Aftryk, som var nødvendige for at hver Abonnent kunde faa sit Nummer, og endelig skulde Arkene foldes sammen, og de færdige Blade uddeles. Nu viste det sig snart, at medens alle nok kunde foretage Sammenfoldningen, naar der ikke stilledes alt for strenge Fordringer til Nøjagtigheden, og de fleste til Nød kunde lære at tage Aftrykkene, saa voldte Nedskrivningen alvorlige Vanskeligheder. Det seje tyktflydende Hektografblæk er nemlig en meget genstridig Substans, saa det er ikke enhvers Sag at faa den fornødne Regelmæssighed i Aflejringen. En skrev sirlige Bogstaver med haarfine Streger, som aldeles forsvandt under Hektograferingen, medens andre med en udpræget fast Klo blev Ophav til en uendelig Række Klatter, i begge Tilfælde til lige stor Ærgrelse for Læserne, der ikke havde den Evne, at de kunde »granske med Lethed ud, hvad der skulde have staaet«. Det viste sig dog heldigvis, at der var en Mand i Udvalget, der forstod at føre en Pen, saa der kunde komme et læseligt Resultat ud af det, og det var den Mand, der nu i over 22 Aar har været Redaktør ved »Herning Avis«, Joh. Marinus Therkildsen. Der blev da fremsat den Tanke, at man skulde udnævne ham til Blæksmører, de andre Udvalgsmedlemmers Virksomhed skulde saa indskrænkes til at trykke, false og omdele Bladet. Disse greb med Glæde Tanken, da de nok havde indset — efter at vrede Abonnenter havde gjort dem opmærksom derpaa — at deres Hænders Gerninger ikke tjente Bladet til Gavn. Man var dog nok klar over, at Arbejdet med at skrive de otte Sider var saa stort, at man ikke kunde lægge det paa een Mand uden at yde ham et passende Honorar; det blev derfor vedtaget at yde ham et Beløb af 25 Øre — inklusive Drikkepenge — for hvert Nummer. Disse — man tør vistnok sige surt erhvervede — Penge var saaledes de første, som den nu snart bedagede Bladmand tjente ved Bladvirksomhed.

Men inden man naaede saa vidt, havde det været et stort Spørgsmaal, »hvad Barnet skulde hedde«, som det hed med en letkøbt Vittighed. Det viste sig at være en vanskeligere Sag at finde et passende Navn, end man oprindeligt havde tænkt sig; thi alle de Navne, man kunde tænke sig, havde efterhaanden været anvendt til de smaa Klasseblade; og da det gjaldt om at faa slaaet

fast, at det var en ny og stor Ide, der skulde realiseres, saa maatte man ikke gennem Navnet faa Indtryk af noget antikveret. Det blev nu atter fra Pastor Sørensens Pensionat, der nok har været den Tids litterære Klub, at det forløsende Ord kom, og det oven i Købet fra Manden for Bordenden, Pastor Sørensen selv. Det af ham foreslaaede Navn – UngsDom – syntes maaske ved første Præsentation ikke absolut indtagende, men ved nærmere Bekendtskab fandt man, at det indeholdt saa megen Livsvisdom, at det vilde være et værdigt Navn for Barnet at gaa ud i Livet med. Med denne Betegnelse øverst paa Bladet vilde man straks bekende Kulør, saaledes at de i Bladet indeholdte Betragtninger over Forhold og Personer ikke maatte opfattes som den modne Mands Dom, medens det paa den anden Side heller ikke maatte overses, at der virkelig var Tale om en Bedømmelse og Vurdering af de i den nissumske Stat aktuelle Problemer. Desuden kunde den let iøjnefaldende Lighed med Ordet Ungdom give en Antydning af den Friskhed og sorgløse Frejdighed, der er karakteristisk for Ungdommen. Ak, denne Lighed skulde blive Aarsagen til, at Navnet fik saa kort en Levetid.

Som allerede omtalt havde der været adskillige Blade i Nissum før »UngsDom«s Tid. De fleste af Klasserne i de nærmest foregaaende Aar havde haft hver sit Blad. Disse Blade førte en for Offentligheden skjult Tilværelse, idet det under Lovens strengeste Straf var forbudt at vise Bladene til Ikke-Holdere. Et Kilstudium er derfor paa dette Omraade selvsagt en Umulighed. Kun det Blad, vi havde i vor egen Klasse, har jeg nogen Kendskab til, og da der nu er gaaet saa mange Aar, siden det første Gang saa Lyset paa Vestre Skoles Loft, hvor Bladets første Redaktør dengang havde sit Domicil, kan det vist ikke være indiskret at fremdrage lidt af dets brogede Indhold, navnlig angaaende Forholdet til den nye Konkurrent U. D. Bladets Navn var »Skrubben«, og dette var meget betegnende. Dog gik det først rigtig op for os, hvor betegnende Navnet egentlig var, da Kandidaten i sin førnævnte Mortenstale omtalte, at der i det gamle Hellas »gik ikke faa hemmelige Skrifter Mand og Mand imellem, bl. a. meldes om et saadant, der bar Navnet SKRUBO'N eller SKRUBBE'N, hvilket paa Dansk betyder en Fisk, der holder sig paa Dybet.«

Da nu UngsDom skulde løbe af Stabelen kort efter, at vi var begyndt i II Kl., frygtede Skrubbens Venne-

kreds for, at det nye Blad skulde sluge alt, hvad der havde Aand og Vid, og et ondt Varsel i saa Henseende var det, at det straks slugte Skrubbens Redaktør, Præstholm. Denne havde overtaget Bladet efter Holmgaard ved Skoleaarets Begyndelse, men havde kun naaet at faa udgivet et Par Numre, inden han blev »kaldet til en større Virksomhed«. Det viste sig, at Frygten for Skrubbens Fremtid ikke var helt ugrundet, idet den i Resten af vor Seminarietid førte en vegeterende Tilværelse og udkom med saa lange Mellemlum, at man knapt kunde kalde den et Maanedsskift. Der kommer derfor af og til en spydig Bitterhed til Orde overfor store Bror, der hugger de bedste Mundfulde. Allerede i Ugen efter at UngsDom's første Nummer var udkommet, tegner Wøldike følgende Billede i Skrubben:

Det var den Dag, »UngsDom« blev trykket. Therkildsen sad paa sit Værelse lige under Trykkeriet. Pludselig falder der en Dryp Vand ned i Nakken paa ham; den efterfulgtes snart af en hel Strøm, hvorfor Therkildsen tog Farten op ad Trappen til Trykkeriet for at udfinde Grunden til det ufrivillige Styrtebad, han havde faaet. Det viste sig her, at Vandet stammede fra de Vittigheder, som var indrykkede i »UngsDom« og som nu var lagt i Papirkurven for at blive tørre. — —«

Og hen paa Foraaret sukker Redaktøren:

Som bekendt er det nu temmelig længe siden »Skr.« sidst udkom. Aarsagen hertil er, at ingen har leveret Stof til Bladet, og dette maa atter søge sin Grund i, at U. D. har slugt alt, hvad der kunde produceres. Da nu U. D. vil ændre Kurs, vil der nok herefter blive Stof til os, saa »Skr.« atter kan komme til at gavne og glæde Samfundet. — —«

Som det ses heraf, var paa dette Tidspunkt en Ændring af U. D.s Forhold paa Trapperne. Da Bladet begyndte at udkomme, var der adskillige Skeptikere, der spaaede det en kort Levetid, og selv om disse nu, da Bladet er i sit 25'. Aar, kan siges at være gjort til Skamme, saa viste det sig jo snart, at man havde slaaet lovlig stort Brød op ved at gøre Bladet til Ugeblad. Der var ganske vist aabnet en Mulighed for en hæderlig Retræte ved at indsætte »saavidt muligt« i Lovene, men man har sikkert ikke indenfor Bladets Ledelse tvivlet paa Muligheden. Det gik ogsaa godt indtil Jul, men Feien maa have taget stærkt paa Kræfterne, thi næste Nr. udkom først 28. Jan., og to Dage forinden havde der været afholdt Generalforsamling, hvor Paragraffen angaaende Numrenes Hyppighed var bleven ændret og kommen til at se saaledes ud: Bladet udgaar fra September til Januar en Gang ugentlig, fra Januar

til Marts hver 14de Dag og Resten af Aaret mindst een Gang maanedlig.

Den anvendte aftagende Skala antyder Lovgivernes Forstaaelse af, at den i Løbet af Skoleaaret voksende Kærlighed til Studiefagene efterhaanden vilde bevirke en afsvækket Interesse for Bladvirksomheden.

Desuden blev der ved samme Lejlighed tilføjet en ny §, der gør Indtryk af at være bleven til »paa givne Foranledning«: I Bladet maa intet, i hvert Fald intet kritiserende, angaaende Seminariets Forstander og Lærere optages.

At denne § bærer det uheldige Nr. 13, er maaske Aarsagen til, at den har faaet en for en Lovparagraf mindre heldig, eller »i hvert Fald« mindre koncise Form.

Men det var sikkert ikke disse Forhold, der hentyndes til med Udtrykket om den ændrede Kurs, men derimod en Ændring, der var foranlediget af den Fremgang, Bladet i de forløbne Maaneder havde haft. Opdraget maatte efterhaanden gøres saa stort, at de sidste Aftryk — trods Therkildsens udmærkede Haand — mindst talt kom til at se lidt blegsottige ud. Derfor kunde jeg tale paa manges Vegne, da jeg paa Generalforsamlingen den 1. Marts foreslog at lade Bladet trykke; og som Bevis for Nødvendigheden heraf fremviste jeg et Papir, der var overbragt mig af Bladuddeleren, og som ved første Øjekast gav Indtryk af, at det ikke var undergaaet anden Forandring, siden Redaktøren havde hentet det hos Else Nielsen, end at det var blevet lagt en Gang mere sammen, men ved nøjere Eftersyn opdagede man dog hist og her en Antydning af Blaafarvet. Der var da ogsaa fuld Enighed om at faa undersøgt Muligheden for Sagens Gennemførelse, og der blev snart sendt Underhandler af Sted til Bogtrykkerkunstens Udføvere i de nærmeste Byer, Lillelund drog til Lemvig, og Præstholm til Struer. Ved den paafølgende Generalforsamling fremlagde de Resultatet fra deres Sendefærd, og det viste sig da, at man i Lemvig regnede med de mindste Penge — ganske vist ogsaa med det ringeste Udstyr, men det viste sig først senere. Følgelig blev Lemvig antaget, og Trykningen skulde begynde fra 1. April 1905.

Inden Bladet kom til at fremtræde i den nye Dragt, var der imidlertid sket Redaktørskifte. De første Love bestemte, at ingen var pligtig til at sidde i Redaktionen mere end 3 Maaneder, og ved den før nævnte Generalforsamling nægtede Præstholm at tage mod Genvalg.

Karl V. Poulsen (05) blev valgt til hans Efterfølger og bragte derefter i Nummeret for 11. Marts sin Formand følgende Hyldest til Afsked:

NAAR Ung-Dom i Dag bringer Lærerne et Billede af den tidligere Redaktør, Hr. J. J. J. Præstholm, er det selvfølgelig ikke for at disse kan danne sig en Mening om, hvordan den Mand ser ud, der i den første vanskelige Periode holdt Bladet klar af alle Skær og viste sig som dets væsentligste Støtte, nej, Bladet vil bare gemme Præstens dyrebare Hovede ind i sig selv, for at de, der i Fremtiden gennemlæser Ung-Doms første Numre, kan mindes dets dybsindige Træk.

Det maa sikkert betragtes som et stort Held, at det blev Præstholm, der fik Ledelsen i Begyndelsen; thi han har vist sig i Besiddelse af saa store Kvalifikationer til Posten, at sikkert ingen anden vilde have haft dem saa store.

— — — Hvorledes Bladets Fremtid vil blive nu, da det ikke længere ledes af Præstholms dygtige og sikre Haand og diplomatiske Hoved, er ikke let at afgøre. Vi vil imidlertid haabe det allerbedste. Umuligt er det vel heller ikke, at Præstholm atter kan faa Tøjlerne i sin Haand, naar han har hvilet ud efter de mange Anstrengelser.

Den Ændring, der foregik med Bladet, var ikke blot Overgangen fra Hektografblæk til Tryksværte; thi denne Overgang muliggjorde Massefremstilling, og der var saaledes skabt Betingelser for at imødekomme det Ønske, der var fremkommet fra adskillige »forhenværende« om at faa Del i Frugterne fra den nye Gren paa det nissumske Visdomstræ. Et fremsat Krav om, at ogsaa Højskolekarle skulde kunne være med, blev derimod afvist.

Da Bladet nu skulde udvide sin Virkekreds, mente man fra Seminariets Ledelse, at der burde være visse Garantier for, at det holdt sig indenfor Tilbørlighedens Grænser. Hvad der var sivet ud angaaende dets hidtidige Virksomhed, har maaske ikke altsammen været egnet til at indgive Tro paa, at det altid kunde holde sin Sti ren. Den før omtalte § 13 kunde tyde derpaa. Man bestemte derfor, at en af Seminariets Lærere for Fremtiden skulde censurere Bladets Indhold. Til denne Post blev cand. Strøm udset, og det er denne sin Virksomhed som Censor, Kandidaten hentyder til i Mortenstalen, hvor han under Paavisningen af de mange Lighedspunkter

mellem det gamle Hellas og det nissumske do. siger: »Medens man saaledes havde stor Frihed, hvor det gjaldt det mundtlige Ord, saa var heller ikke det skrevne Ord bundet i det gamle Hellas. Nej! Der var Trykkefrihed. Ikke blot i den Forstand, at hvor det kneb med Pladsen i Høresalene, havde man Lov til at bruge Albuerne, men ogsaa i egentlig Betydning, det vil sige: Skrivefriheden var stor. Der var næsten ingen Grænser for det, som Hellenerne maatte skrive om, og gennem Skrifter yndede de da ogsaa at ytre sig om alt mellem Himmel og Jord. Der fandtes ganske vist noget, der hed Censur. Det var især i Litteraturens »Dæmringstid«, men som Regel var den kun lidt værd. Det var ofte en eller anden gammel Knark, der fik det Hverv at være Censor«.

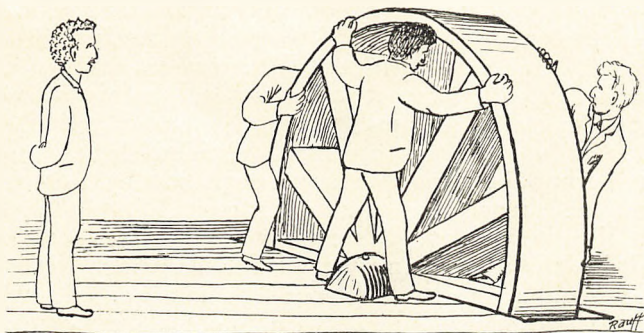
Det har da sikkert ogsaa været saadan i vort Hellas, at der ikke har været meget for Censor at udrette. Den Ærbødighed, Hengivenhed og Respekt, som hele Kandidatens Færd iblandt os uvilkaarlig indgav os, har sikkert bevirket, at Artikler, der kunde vække hans Misnag, ikke blev skrevet.

Da der nu var sket saa stor Ændring i Fremstillingsmaaden, ligger det nær at undersøge, om denne Ændring kun var til Fordel for Bladet, men ved nærmere Undersøgelse finder man desværre et Par Poster, der maa skrives paa Debetsiden. I de smaa Klasseblade havde Illustrationerne spillet en stor Rolle, og selv om den Kunstart, som dyrkedes der, havde meget tilfælles med den, vi kender fra Beskrivelsen af Lægdsgaarden i Ølsebymagle, hvor den bildende Kunst var i sin Barndom, var det dog i adskillige Tilfælde lykkedes Kunstneren at fremstille en Situation eller en kendt Personligheds Ejendommeligheder saa slaaende, som det vanskeligt kunde gøres med Ord. Det var derfor ogsaa naturligt, at man ved Ungdoms Fremkomst tog Kunsten i sin Tjeneste, saa meget mere som man i Redaktionen havde en Mand med virkelig kunstneriske Anlæg, nemlig Chr. E. Rauff (06). Han kunde ofte ved Blyantens Hjælp give Læserne en værdifuld Haandsrækning, naar det gjaldt Tilegnelsen af Stoffet. Saaledes, da han efter en hidsig Debat om Kvindens Stilling i Samfundet gav et Overblik over de stridende Parters forskellige Standpunkt med følgende Billede.

N. N.s Opfattelse af Diskussionen om Kvinderne.

Nygaard: »Hej du Møller! Du kører den gale Vej«

Møller: »Nej, det er dig, Nygaard, der drejer forkert.«

H. P. Larsen: »Nej, I er vilde paa Karetten begge to! Gør som jeg! Jeg trækker til begge Sider.«

Hougaard: »Ja, raab I kun, I gæve Helte, og prøv, om I kan standse Tidens Hjul!«

Og da Overlæge Ottosen, Skodsborg, havde sat Sindene i Bevægelse ved et Foredrag om de hygiejniske Krav, havde Bladet en illustreret Beretning om, hvorledes forskellige Folk efterkom Sundhedsreglerne. Da saaledes Dr. O. havde modereret Kravet om frisk Luft i Soveværelset derhen, at man kunde have et Vindue aabent i Værelset ved Siden af Soveværelset, var der en, der efterkom dette Krav ved at slaa en Rude i Stykker i nærmeste Sideværelse, Lærer Kirkegaards Hønsehus. Paa nedenstaaende Billede ses en Antydning heraf, samt hvorledes Lysets gode Virkninger fremskaffes ved Hjælp af en Lommelygte. En anden overvinder Bacillefaren ved at tage Skraaen dobbelt saa lang som før.

Det oplysende og oplivende Element, man havde haft i Illustrationerne, maatte man nu ved Bladets Tryk-

ning give Afkald paa, og saa fik man i Stedet — Trykfejlene. Ganske vist havde Trykfejl ikke været helt ukendt i Hektografperioden. I Nummeret for 10. Dec. maa Redaktøren »meget beklage« en »meningsforstyrrende Trykfejl«, idet man har betegnet en æret samtidsdig med Navnet Nyborg, hvad Manden slet ikke hed, men derimod Nyeborg. Ak, ja, hvor var man dog nøjsom i de Tider! Man skulde faa større Ting at se.

Allerede ved at gennemlæse det første trykte Nr. med Nybos Buenmannsviess »sier en næm mæ en jenle Yw« hvorledes Sætteren har mishandlet nævnte Digt. Og længere henne i samme Blad ser man, at Ministeriets Cirkulære af 1902 angaaende Udsagnsordenes Flertal endnu ikke fuldt ud respekteredes i Lemvig. Men da nu Trykfejlene optraadte i saa rigelig Mængde, at der virkelig var noget at gøre Afbigt for, da forbigik man dem i Tavshed; maaske hørte det ogsaa med til Kursændringen.

Imidlertid viste der sig snart en Vanskelighed fra en Kant, hvor man aldeles ikke havde ventet Ubehageligheder, nemlig vort ellers elskværdige Postvæsen. Det var Navnet, det var galt med. »De slemme Postmænd«, som Bladet i den Anledning kalder dem, fandt, at Ungdom havde en betænkelig Lighed med Ordet Ungdom; og da man i Forvejen havde saa meget ungdommeligt at besvære sig med, nægtede man rent ud at have mere med Bladet at gøre, før det mødte frem med et anstændigt Navn. Der maatte nu igen appelleres til Opfindsomheden, og saa var der en, der foreslog Navnet Dæmring. Desværre erindrer jeg ikke, hvem det var, og Bladet selv betegner ham kun som »en elskelig ung Mand«; men da denne Betegnelse kan passe paa de allerfleste af mine samtidige, er man ikke derved kommen stort nærmere til Gaadens Løsning, og hans Navn vil rimeligvis for stedse være »skjult i Tavsheds mørke Nat«. Angaaende Navnets Fortræffelighed lader Mygdal Bladet selv fortælle saaledes:

»Ligesom Fuglene i den tidlige Morgendæmring vil ogsaa levende unge Mennesker i mig slaa deres glade, klare, lyse, jublende Triller. Unge livsglade Mennesker med klare Tanker og med lyst Haab for Fremtiden vil i mine Spalter slaa deres glade Triller ligesom Fuglene i Morgendæmringen, sikre paa, at naar det begynder at lysne op i Øst, da er Dagen nær, Dagen, da alle skønne Morgen-drømme, de skønne Syn, de skønne Haab, skal blive til Virkelighed. — Derfor gaar jeg med Glæde ud i Verden med mit nye Navn, haabende paa at gaa en lys og god Fremtid i Møde.«

Redaktionen tilføjer som sit Haab: At der virkelig maa dæmre en Dag med Liv og Fart over Seminaristerne fra Nr. Nissum og med dem over Bladet Dæmring.

Endelig maa jeg nævne, at Bladet Aaret efter fik et nyt smukt Hoved, tegnet af Rauff — det, som vi alle kender, og som det første Gang havde paa 1. Juli 1906. Maaske er det i en vis Erkendelse af, at der til et nyt Hoved svarer en ny Hale, at der fra samme Dato ikke mere staar »Lemvig Bogtrykkeri« nederst paa bageste Side, men »M. Christensen, Struer«.

Dermed er vi ved Slutningen af Bladets Tilblivelses-historie, og jeg maa derfor helst bryde af og overlade Udredningen af dets videre, bugtede Livsløb og Vurderingen af dets mangeartede Indhold til fremtidige Forskere.

25 AAR EFTER.

AF

Math. Christensen (04).

Det knager bravt derude i Havens sorte Træer,
de svajer, og de gir sig for Vintrens barske Vejr.
Jeg lægger Bogen fra mig og lader Tanken gaa
ad gamle grønne Stier, jeg engang vandred paa,
og lader Mindet føre mig did, hvor jeg engang
med glade Kammerater i Fællig sled og sang,
de lyse Ungdomsdage, da hver Dag var en Fest,
fra Sol stod op i Øster, og til den sank i Vest,
da Aand og Krop var unge og fyldt til Overmaal
af Vovemod og Styrke og Smidighed som Staal.
Det hedder sig, at Ungdom og Visdom enes slet —
ja nogle gale Streger man finder saare let,
og ofte kunde Tiden vel være bedre brugt,
ha' givet færre Vildskud og derfor mere Frugt.
Dog straalere hine Dage for mig i vaarlig Glans
af Ungdom, Liv og Glæde i muntre Fællers Krans.
Thi Ungdomstiden er dog trods alting Livets Vaar,
da det er Tid at vokse, mens der er Voksekaar.

Tre fire Aar vi fulgtes til Læsning, Leg og Sport,
og før vi vidste af det, var Tiden fløjet bort.
Vi skiltes, og vi spredtes omkring til hver en Kant,
og efter Vandretiden en Virkeplads vi fandt.
Vel gift og bosat ej jo de fleste nu af os,
lidt riger' paa Erfaring og maaske jordisk Gods,
lidt trindere om Maven, lidt tungere af Gang,
besindigere Tale og sindigere Sang.
Nu er det blevet vor Tur at tage Dagens Tørn
til Gavn for Land og Rige, for Hustru, Hjem og Børn.
Indflydelse og Ansvar og Virkefelt og Pligt,
har afløst Ungdomsdrømme og kræver Daad for Digt.
Ja godt at kunne virke for sig og sine smaa,
imens saa mange andre maa ørkesløse gaa.
Men Ungdomstidens Charme, dens muntre Sorgløshed,
dens lette Sind og Lune gik dog i Løbet med.
Hil dig, du gyldne Ungdom! Med Tak min Tanke vil
erindre dig bestandig, saa længe jeg er til.

Fra en Rejse til det hellige Land.

II.

Af M. Jensen (05).

DA jeg i Fjor fortalte Aarbo-
gens Læsere lidt om min
Rejse til Palæstina, var det Judæa
og Byerne der, jeg dvælede ved.
I Aar vil jeg fortsætte med at
fortælle lidt om mit Ophold i
Galilæa.

Et Par Dage efter Besøget i
Bethlehem sikrede min Rejsefælle
og jeg os Plads i en Bil, der
skulde køre til Nazareth. Det var
nu ikke den Maade, vi helst vilde
have været af Sted paa. Det vilde have været natu-
rligere og havde tillige givet os et bedre Indtryk af Lan-
det, vel ogsaa flere og rigere Oplevelser, om vi havde
lejet en Fører og et Par Heste; men Bilen var hurtigere
og billigere, og begge Dele havde stor Betydning for
os. Vi tog den nærmeste Vej gennem Samaria.

Eggen er her bjergrig og de fleste Steder frugtbar
og naturskøn, især ved Sichem eller Nablus, som Byen
nu hedder. Den ligger lunt og smukt i den overmaade
frugtbare Dal mellem de ikke helt uanselige Bjerge
Ebal og Garizim.

Jeg kan godt forstaa, at de gamle Samaritaner i sin
Tid valgte at slaa sig ned her. Endnu skal der i Byen
være en lille Rest tilbage af dem, for hvem Garizim
fremdeles er det hellige Bjerg og rette Bedested, hvor
de hvert Aar holder deres store Paaskefest efter Mose-
lovens Forskrifter.

Men det er ikke blot Naturens Skønhed, der dra-
ger de rejsende hertil. Minderige Begivenheder i Pa-
triarkernes Historie har her fundet Sted. Her aabenba-

rede Gud Herren sig første Gang for Abraham, efter at han havde kaldet ham til at drage bort fra sit Land og sin Slægt og sin Faders Hus til det Land, Herren selv vilde vise ham. Jakob havde tunge Minder fra sit Ophold her i Sichern, efter at han var kommet tilbage fra Laban. Her gik Josef og søgte efter sine Brødre, som han fandt i Dotan, hvor hans Livs store Eventyr tog sin Begyndelse. Og flere Hundrede Aar efter blev hans Ben stedt til Hvile her i den samme Egn; lidt uden for Byen ligger en lille hvidkalket Kuppelbygning, som Overleveringen gennem Aarhundreder har udpeget som Josefs Grav. Og ikke langt derfra, hvor Vejen deler sig, kommer man til Jakobs Brønd, der ved sin Oprindelse og ved Beretningen om Jesu Møde med den samaritanske Kvinde har dobbelt Interesse for den besøgende.

Særlig det sidste har draget og drager fremdeles mange hertil og har gjort Stedet til en Helligdom, idet man med Bestemthed kan vide, at her ved denne Brønd har Jesus engang dvælet.

Brønden er dyb, som Kvinden sagde, ca. 35 m, hvis da Tallet, man faar opgivet, passer. Der er bygget et lille Kapel over den, og rundt om ser man Ruinrester af Kirker, bygget i Kristenhedens første Tid.

Det vilde være blevet indholdsrige Dage, om vi havde kunnet slaa os til Ro her en Tid og taget Ture ud i Omegnen. Men det maa vi opgive. Vi sætter os igen i Bilen og ruller af Sted.

Vejen snor sig ud og ind i det bjergfulde Landskab, og den ene Landsby efter den anden dukker frem paa Sletten eller op ad Bjergsiderne, de fleste med kendte Navne: Samaria, Dotan, Jesreel, Nain o. m. fl. De gamle, kendte Beretninger fra den bibelske Historie bliver saa underlig levende og nærværende ved Synet af dem. Desværre har vi ikke Tid til at stifte nærmere Bekendskab med dem.

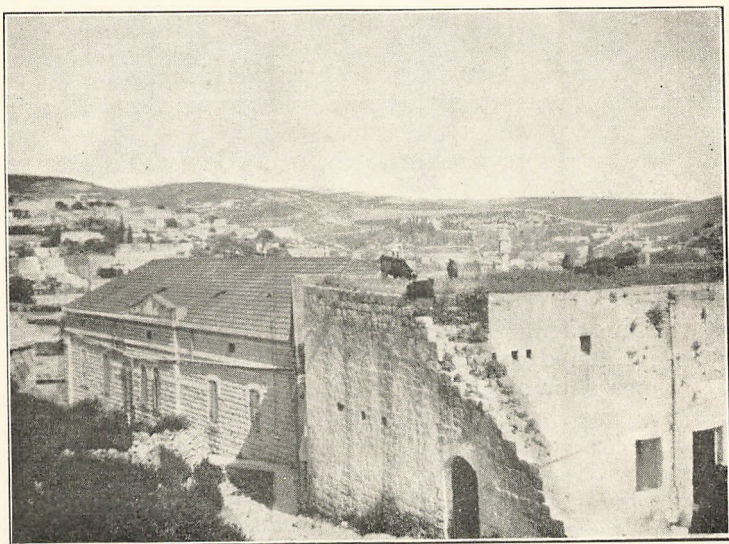
Det sidste Stykke Vej, før vi naaede Nazareth, gik hen over den store, overordentlig frugtbare Esdralon (Jesreel) Slette, der mod Vest begrænses af Karmels Bjergkæde, mod Øst af Gilboas Bjerge.

Her ligger den ene Nybyggerlandsby ved Siden af den anden, let kendelig ved den mere europæiske Bygemaade. For nogle faa Aar siden var Sletten kun lidt opdyrket, nu er den næsten helt under Plov. Esdralon og Saronletsletten er ogsaa de Steder, hvor Nybyggerne fortrinsvis har slaet sig ned.

Nogle Steder ligger en enlig Gaard; her er det Manden, der med sin Familie dyrker sin egen Jord. Men oftest er det Fællesdrift, der er slaet ind paa, idet flere Familier eller endog hele Landsbyer har sluttet sig sammen og i broderlig Forening dyrker de omliggende Jorder og deler Udbyttet.

Hele Tiden, mens vi kørte over Sletten, kunde vi se Nazareth, der hæver sig amfiteatralsk paa Galilæas sydlige Bjergskraaninger. Endelig naaede vi Byen og tog ind paa Franciskanerklosteret, hvor man altid kan vente en gæstfri Modtagelse.

I Nazareth blev vi nogle Dage. Ikke fordi Byen er særlig køn; Gaderne er snævre og snavsede som i Jerusalem, og Husene er grimme og slet holdte. Heller

Nazareth. (Paa et Tag græssende Køer og Geder.)

ikke fordi Byen er rig paa Minder; Bebudelseskirken og Mariakirken er næsten de eneste. Men Befolkningen er sjælden elskværdig og imødekommende, og man finder hos dem det samme Præg og tiltalende Væsen som hos Befolkningen i Bethlehem — ogsaa her er næsten alle Kristne.

Og Egnen er storslaet. Fra Bjergtoppene bag Byen har man den vidunderligste Udsigt. Lige mod Syd ligger den store Esdralon Slette med maleriske Landsbyer,

og paa den anden Side Sletten Efraims og Judæas Bjerge i blaanende Dis. Mod Vest øjner man de skovklædte Karmels Bjerge, og bag dem titter det dybblaa Middelhav frem; mod Øst ses det smukke Tabor, Gileads Bjerge og fjernt ude det sneklædte Hermon.

Af Genezareth Sø er derimod ikke Spor at opdage herfra. Grundtvig synger jo ellers: »I Nazareth der var saa smukt paa Brinkerne de stejle, der saa man over Skoven lukt vel Snese Skibe sejle, dem saa man uden Øjglas paa Søen ved Tiberias, det kan jo næppe fejle«. — Det fejler altsaa alligevel.

Man betages af det storslaaede Udsyn, og især gør det et eget Indtryk paa en at tænke paa, at her har Guds Søn ogsaa ofte staaet og set ud over det samme Landskab og vel ogsaa frydet sig over den skønne Natur.

Men nogen hellig Betagethed, som man følte i Fødselskirken eller i Gethsemane Have, gribes man ikke af nogensteds i Nazareth. Mariakilden er det Sted, man oftest søger til. Der er Byens eneste Kilde, hvor Kvinderne nu som i fordums Dage kommer med deres Krukke for at hente Vand; her er Jesus sikkert ofte kommet sammen med sin Moder.

Mariakilden.

Her er altid et broget Liv. Alle Byens 7—8000 Mennesker skal herfra forsynes med Vand, og hele Dagen igennem, men dog især mod Aften, kommer Kvinderne, enkeltvis eller i Flok og Følge med deres Vandkrukke paa Hovedet. En Mængde handlende, baade Mænd og

Kvinder, gaar rundt og falbyder deres Varer, og de er ikke lette at slippe fra, men endnu værre at handle med, da de trods al deres Elskværdighed gør alt for at snyde en. Flokke af legende — og tiggende — Børn har man altid om sig, og maaske er man saa heldig at se en Kamelkaravane komme og lejre sig ved Kilden for at faa Tørsten slukket.

Udflugter i Omegnen, helst til Fods, fortryder man ikke, selv om de kan være noget anstrengende. Vi tog en Eftermiddag til Kana, ikke ad den nye Kørevej, men ad den gamle, knudrede Gang og Rigesti. Den var noget besværligere, men langt mere interessant. Snart gik den nede i en dyb Dal, og snart bugtede den sig op ad en Bjergside.

Vi naaede en Flok unge Kvinder; de hilste smilende og vilde straks have at vide, om vi talte Engelsk. En af dem kunde nemlig noget Engelsk, og hun havde aabenbart Lyst til at vise sin Færdighed. Min Kammerat passiarede lidt med dem, men da han spurgte dem ud om Egnen, glippede Forstaaelsen aabenbart. De var meget ivrige efter at faa at vide, hvor vi var fra, og hvor dette mærkelige Land Danmark laa, men om vi fik større Held til at udvikle deres geografiske Kundskaber, end de vore, er vel tvivlsomt.

Kana er kun en lille uanselig By og ikke særlig tillokkende, selv om Omgivelserne er kønne nok. Om de viser Stedet, hvor Jesus forvandlede Vand til Vin, ved jeg ikke, men det vilde være mærkeligt, om de ikke gjorde det.

*

*

*

Saa moderne en Foreteelse som en Rutebil har nu ogsaa holdt sit Indtog i Palæstina. Fra Haifa ved Middelhavet er der daglig Forbindelse over Nazareth til Tiberias ved Genezareth Sø, og da vi netop agtede os til disse Egne, besluttede vi at tage med Rutebilen.

Denne viste sig rigtignok at være en værre Raslekasse, men hænge paa kunde vi jo da, og køre kan Chaufførerne dernede. Det kan gyse i mig endnu, naar jeg tænker paa den Fart, vi tidt var oppe paa, selv naar vi kørte langs Randen af dybe Kløfter, eller hvor Vejen gik i Bugtninger og bratte Sving.

Egnen her lignede meget den i Samaria. Dalene var veldyrkede, og paa Bjergene græssede store Flokke af Faar og Geder; et Sted talte jeg ikke mindre end syv saadanne Flokke med flere Hundrede i hver. Man ser

ogsaa Beduintelte som paa Vejen til Jeriko; de fortæller, at Egnen her er tyndere befolket end længere Vest paa.

Genezareth Sø har hele Tiden været skjult bag Bjergerne – pludselig dukker den frem i hele sin Udstrækning, i et eneste Blik ser man den fra Nord til Syd. Enhver Rejsende, der har staaet her paa Højdedraget og set Genezareth Sø, tager et Billede med herfra, som han sent vil glemme.

Vejen fører fra dette Sted temmelig stejlt ned til Byen Tiberias, der med sine høje Minareter og Rester af gamle Fæstningsmure gemmer sig nede i Dalen. Den er saa godt som den eneste By ved Søen.

Ogsaa her boede vi i et Kloster; det laa dejligt, lige ud til Vandet. Fra Taget havde man en henrivende Udsigt over Søen og dens Omgivelser. Djolans nøgne

Vor Baad til Kapernaum.

Klipper traadte skarpt og tydeligt frem, og langt mod Nord lyste Hermons hvide Tinder; de synes saa nære og er dog saa fjerne.

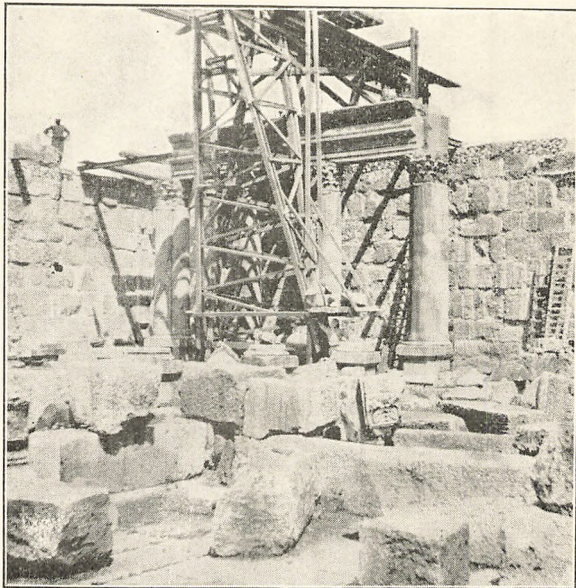
Ved Nordenden af Søen mellem nogle høje Træer titter en lille Bygning frem; det er Klosteret i Tel Hum, det gamle Kapernaum, som vi Dagen efter skal besøge.

Luften flimrer i Solens Varme, og Østens forunderlige Trylleskær hviler over Landskabet.

Man har ondt ved at rive sig løs; en Betagethed som den, man følte i Bethlehem og Gethsemane, gribes man ogsaa af her. I hellig Bæven, men med Tak og Tilbedelse løftes Sjælen op til ham, som her mere end noget andet Sted lod en undrende Verden se Guds Almagt, men ogsaa hans Naade og Kærlighed til den faldne Slægt.

Den næste Dag fik vi et Par raske Fiskere til at ro os til Kapernaum. Det var en dejlig Tur. Solen var mede endnu ikke for stærkt, Luften var mild, og ikke en Vind rørte sig. Bjergene, der næsten til alle Sider omkranser Søen, tog sig prægtigt ud i Morgensolens Glans. Her og der steg en Røgsøjle fra et Beduinbaal lodret i Vejret. Mod Nord lyste Hermon endnu mere blændende end Dagen i Forvejen, og lige foran os laa det lille venlige Kloster med sine hvide Mure halvt skjult af Træer og Buske. Det var dertil, vi skulde.

Paa denne yndige Plet, der nu kun beboes af en Munk og hans Kokkedreng, har altsaa engang den prægtige By Kapernaum ligget, med frit Udsyn til de

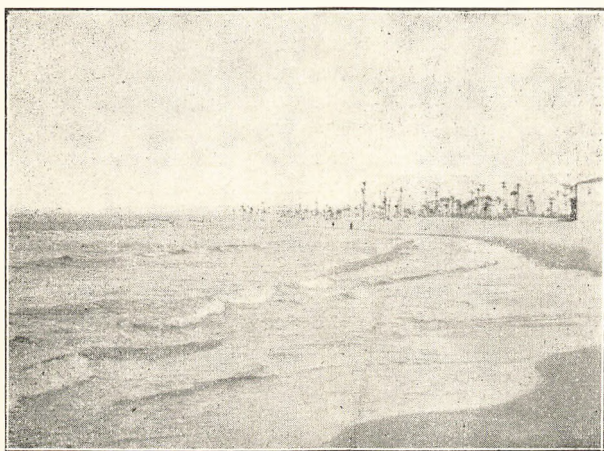

Synagogen i Kapernaum.

blomstrende Landsbyer, som dengang laa ved Søens Bredder. Nu er der kun nogle overgroede Grusbunker tilbage af Fortidens Herlighed. De før paa Vingaarde og Figenhaver saa rige Bjergskraaninger er nu nøgne og uopdyrkede; den frugtbare Genezarethslette er paa nær den lille Landsby Magdala kun Opholdssted for Beduiner med deres Faareflokke.

Munken, der tog imod os, var Elskværdigheden selv; det var nok ikke hver Dag, han fik besøgende. Han for rundt og viste og forklarede, og der var mange Ting, vi skulde se, men dog især Ruinerne af den gamle Synagoge, som han var aldeles sikker paa var den samme, som stod paa Jesu Tid.

Man var nu ved at genopføre den i dens gamle Stil, paa dens gamle Plads, som menes at være fundet, og til Dels af dens gamle Materiale, som findes i Mængde rundt paa Pladsen.

Strandbredden ved Haifa.

En af de bedste Dage i Palæstina havde jeg ved Genezareth Sø. Vi havde gaaet en Tur langs Søen og rigtig nydt Synet af de herlige Omgivelser og den krydrede Duft af blomstrende Nerier, som her vokser i Mængde. Efter at have taget os et forfriskende Bad i Søen sad vi nu og lod Tankerne gaa deres egne Veje.

Begivenheder fra en fjern Fortid blev som nærværende, Billeder fra den bibelske Historie gled forbi mit indre Blik. Jeg saa en Mand staa ude i en Fiskerbaad

og tale til den lyttende Skare paa Strandbredden her. Jeg saa ham true ad den oprørte Sø, saa der blev blikstille med det samme. Jeg saa ham rejse Fiskeren op, der laa for hans Fødder som lamslaaet over sit eventyrlige Fiske-dragt; og siden den samme Fisker ivrigt springe i Vandet og vade i Land, da han opdager sin Mester paa Strandbredden. Saadan følger Billede paa Billede, og man er ligesom selv med og oplever de store Begivenheder, der var med til af almindelige Fiskere og Arbejdere at skabe de store Personligheder, Herren brugte til at omdanne en hel Verden.

Pludselig blev jeg revet ud af mine Drømmerier ved at høre Aareslag fra Søen. En Baad kom glidende, fuld af Mennesker; der kom en til, og der kom flere, til sidst var der en hel lille Flaade.

En kraftig Sang lød over til mig. Det lød kønt og betagende i den stille Skumring. Men det var ikke Herrens Disciple, der var paa Fisketur, og det var ikke Lovsange til Guds Ære, der lød ud over Søen. Det var Muselmænd, hvis Helligdag nu var begyndt, og til Allahs Pris var det, at Sangen lød derudefra.

Hvor ønskede jeg, at jeg i det Øjeblik kunde have samlet alle mine Venner hjemmefra, sammen med dem sejlet ud paa den venlige Sø og istemt en Sang til Frelserens Ære her ved den venlige Sø, hvor Sjælen særlig maatte kunne faa Luft i en frydefuld Lovsang.

Den følgende Nat blev en urolig Nat for mig, og jeg fik kun lidt Søvn.

Først maatte jeg paa Jagt efter Moskitoer, der længe holdt mig vaagen ved deres evindelige Summen og sviende Stik. Vi havde ellers alle Vegne sovet under Moskitonet, men her, hvor det paa Grund af Søens Nærhed var særlig paakrævet, ansaa Munkene det nok ikke for nødvendigt. Jeg maatte flere Gange op af Sengen for at foretage et Angreb, der dog altid var langt mere velment end vellykket. Omsider fik Sønnen dog Magt over mig, og jeg mærkede ikke mere til mine Plageaander.

Hvor længe jeg havde sovet, ved jeg ikke, men pludselig blev jeg vækket af en voldsom Storm, der var brudt løs. Det pøb i Sprækker og Revner og klaprede med Døre og Vinduer, og nede fra Søen kunde man høre Bølgerne larme mod Kysten. Det lød uhyggeligt i den bælgmørke Nat, og det var forbi med at sove.

Jeg laa og tænkte paa Herrens Disciple, der Natten

efter Bispisningen i Ørkenen var ude paa den oprørte Sø. Ogsaa den Nat var Stormen vel kommet pludselig og med Vælde.

Saa snart det blev lyst, kom jeg af Sengen. Vi skulde den Dag forlade Tiberias, saa jeg skulde egentlig pakke, men først maatte jeg dog en Tur ned til Søen for at se, hvordan den saa ud efter en saadan Nat.

Vinden havde lagt sig; det var stille og mildt som den foregaaende Dag, men Søen var endnu i Oprør, og Vandet var mudret og graat. Det er ikke let efter et heftigt Oprør at vinde sin Ro og Klarhed tilbage; det gælder ogsaa for Genezareth Sø.

* * *

Vi tog fra Tiberias tidligt paa Morgenstunden. Rejsens Maal var den Dag Haifa, det sidste Sted, vi vilde gøre Ophold.

Da vi kom i Nærheden af Kana, standsede Bilen pludselig, og jeg saa tre østerlandsk klædte Mænd staa derude og tale med Chaufføren. Den ene var høj og kraftig, vel 80 Aar gammel, men med en stolt og rank Holdning; et stort hvidt Skæg bølgede ham ned over Brystet, Ansigtet var mildt, og Øjnene som jeg tænker mig en Seers.

Det hele var saa typisk patriarkalsk, at jeg uvilkaarlig udbrød til min Kammerat: »Næ, vil De se Abraham!« »Ja, saa sandelig«, svarede han, »man skulde næsten tro det«.

De to andre var lidt yngre og naaede ham ikke i Højde. Med Haanden mod Panden og en let Bøjning hilste de og skred saa langsomt hen ad Vejen, den gamle i Midten støttende sig til en lang Stav. Jeg kunde ikke faa Øjnene fra dem; de forekom mig som en Aabenbaring af de tre store Patriarker.

Vi naaede snart Nazareth, og her kom en ung Kvinde løbende efter os med sine Handelsvarer. Hvor var hun smuk! En egen kvindelig Ynde var udbredt over hele hendes Skikkelse. Haaret var ravnsort, Øjnene mørke og straalende, og Smilet kom altid frem, naar hun talte med en. Hun var ikke mindre smuk i sine Bevægelser, som hun der let og fjedrende kom løbende. Jeg maatte igen lade Tankerne gaa tilbage til en fjern Fortid: Rachel med sine Faar ved Brønden; saadan maa hun vist have set ud! Intet Under, at hun tog Jakobs unge Hjerter med Storm!

Om Haifa og Opholdet der er ikke stort at fortælle. Byen ligger kønt ved Foden af Karmels Bjerge ud mod Havet. Den har en temmelig god Havn, næsten den eneste i Palæstina. Det er en driftig Handelsby, som er i stærk Opkomst. Her bor mange Europæere, hvorfor Byen ogsaa har faaet et helt europæisk Præg.

Den har en dejlig Strandbred med skinnende hvidt Sand og mange Palmer. Vandet er grundt, saa man kan vade langt ud; enkelte Badegæster søger hertil, men rigtig »opdaget« er Stranden vist ikke endnu.

Karmels Bjerge er i Modsætning til de fleste af Landets Bjerge skovklædte. Grundtvig berømmer deres Skønhed i Salmen: »Blomstre som en Rosengaard«, og han er her paa mere sikker Grund end i Nazareth, idet han kan støtte sig til de gamle Profeter, der gerne taler om Karmels og Sarons Pragt, naar de vil nævne noget rigtig skønt og herligt. Det er ellers særlig Eliasminderne, der gør Bjerget interessant. Til selve Offerstedet kom vi dog ikke, da det ligger ca. 5 Mil fra Byen, og Turen dertil er temmelig besværlig.

Hermed var vor Rejse i Palæstina forbi. Rige paa Oplevelser og Minder og med inderlig Tak til Gud, fordi han gav os denne Tur og gjorde den saa vellykket og indholdsrig for os, satte vi os i Toget og rullede Syd paa ned over Sarons Slette og Filisterlandet for gennem Ørkenen at naa til Ægypten til nye Oplevelser og ny Undren.

»BROR ÆSEL«.

AF ST. STEFFENSEN (23).

NR. NISSUM Seminarium er et Bondeseminarium, er der bleven sagt saa tit, og det er blevet gentaget af det ene Hold Elever efter det andet, snart med en vis Stolthed, snart med en lige saa dyb Foragt. Er det end sandt, at en stor Part af Hellases Ungdom først har vandret i Plovfuren, saa kan det dog ikke siges, at Bondestandens saa ofte omtalte Dyder: Haardførhed og Nøjsomhed i nogen særlig Grad har præget dens Repræsentation paa Seminariet. I hvert Fald har det sikkert ofte været paa-faldende for nye Elever, der kom lige fra Ploven ind paa Skolebænken, med hvilken Omhu der kæledes for den ellers i Teorien saa dybt foragtede »Gamle Adam«, »Bror Æsel«, eller hvad han nu hed; kært Barn har som bekendt mange Navne.

Det følgende maa ikke opfattes som en Blottelse af Privatlivets Forhold; jeg skal strengt holde mig til, hvad der kom offentligt til Skue.

Jeg vil ærligt tilstaa, at jeg i høj Grad befandt mig blandt dem, der med Skepsis saa paa førømtalte Art Afgudsdyrkelse; jeg havde en foregaaende Vinter paa Frederiksborg Højskole daglig været Vidne til Anders Uhrskovs haabløse Kamp mod Nutidens Blødagtighed — Tæpper paa Bænkene — og med Vemod set den fem Maaneder lange Kamp ende med et uopretteligt Nederlag for Angriberen. Tilstanden i Nr. Nissum var tilsvarende, naar undtages, at der ingen egentlige Angribere var.

Det var ganske interessant et Frikvarter at vandre op og ned gennem Klassen og betragte de paa Bæn-

kene efterladte Genstande: Tæpper og Puder. Begrebet »Tæpper« omfattede saavel de plebejiske, grove og graa Hestedækkener som de finere og blødere, egentlige Tæpper; Puderne var i absolut Faatal, men varierede meget baade i Størrelse og Form. Saavel hvad Størrelsen som Formen angik, var det ofte iøjnefaldende, at der herskede et udpræget Misforhold mellem Puderne og de dertil indrettede Legemsdele hos Ejerne.

Nu maa ingen fristes til at tro, at jeg begyndte en Gerning som Reformator og prædikede et: »Tilbage til Naturen«. Skønt ukendt med Pæd. fortrøstede jeg mig dog til »Eksemplets Magt« og præsterede Afholdenhed min Tid ud — og opnaaede et beskæmmende Resultat.

Alligevel var der enkelte Ting der tydede paa, at man ansaa Sagen for at være en ganske lille Smule kilde. Hertil maa bl. a. regnes den Svaghed, man havde overfor hinandens »Sæder«; bestandig lavedes der Fiksfakserier med Tæpper og Puder, og der hengik sjældent en Dag, uden at der skete et eller andet fælt.

En Tid — det var i første Klasse — var det en yndet Sport at henflytte fraværendes Tæpper og Puder til en enkelts Plads, hvilket voldte Forstyrrelse ved Timens Begyndelse for Klasse og Lærer i Almindelighed og den, man havde villet unde saa meget godt, i Særdeleshed, idet de forskellige Ting jo skulde opraaes og afhentes af Ejer eller Ejerinde, inden den egentlige Undervisning kunde paabegyndes. En skønne Dag var det Lærerens Stol, der var den udvalgte, og i de følgende Dage skete det flere Gange, at Læreren — sagtens med en dulgt Angst for at blive mistænkt som havesyg — maatte opraae Stykkerne, medens Ejerne en efter en hentede dem. Hvorvidt denne Udvikling kunde have faaet endnu flere Afsnit, faar staa hen; men den fik en Dag et Dødsstød, saa den ikke siden opstod.

Den paagældende Dag var der ved Timens Begyndelse henlagt mellem et halvt og et helt Dusin Tæpper paa Stolen bag Katederet, da Læreren kom. Man forberedte sig paa en højtidelig Aflevering, men det glippede. Læreren, der var kendt som baade lun og slagfærdig, betragtede et Øjeblik de henlagte Bekvemmeligheder, hvorefter han anbragte sig selv øverst i Dyngen, idet han med et glædestraalende og synlig taknemmeligt Ansigt udbrød: »I er endda god ved mig!« — Om Ejerne savnede deres Underlag særlig haardt, vides ikke, men at Læreren for Alvor nød den uventede Behagelighed er hævet over enhver Tvivl.

Den største Ubehagelighed, der forvoldtes ved Brugen af Tæpper og Puder, var alligevel den noget beklumrede Atmosfære, der uvilkaarlig fulgte med. Taa- gen laa tættest over Landskabet umiddelbart efter et Frikvarter, medens det i Løbet af Timen lidt efter lidt klarede op i Vejret. Sagen var nemlig den, at Uhumskhederne idelig rystedes ud af Tæpperne under disses Brug som Kampvaaben under de Fejder, der rasede i saa at sige hvert Frikvarter. Enkelte Læreres mer eller mindre spøgefulde Henstillinger om at omgaas fredeligt, syntes ikke at frugte; at enkelte særlig kampivrige i Slagets Gny end ikke ænsede den respektive Lærers Ankomst lige saa lidt som de havde hørt Klokkens Kimen, var heller ikke egnet til at stemme Læreren mildere, eftersom denne jo en stiv Time var dømt til at dele Kaar med os. — Vi betragtede det da heller ikke som mere end vel fortjent, da en Lærer en Dag, efter med Møje at have passeret en Række Valpladser paa sin Vej til Katederet, der vendte sig om og udbrød med dyb, smertelig Alvor: »Man skulde næsten tro, det var en Idiotanstalt, man var kommen ind i«.

Om ogsaa dette hjalp? — Jeg tør ikke vove at paastaa det.

En vis Risiko var der dog ved at anvende Tæpper som Vaaben; saaledes gik det en Dag en Mand saa uheldigt, at han, lige før Klokkeren ringede, ved et Bagslag berørte den ene af Klassens elektriske Pærer paa en saadan Maade, at den »sank klirrende i Støvet«. Da der ikke blev Tid til at fjerne Skaarene, blev de strøget sammen i en Dynge under et Bord, hvor de mentes at kunne ligge skjult, til Timen var ude. Den paa- gældende Lærers skarpe Blik opdagede imidlertid snart Dynge, og med et forbavset og spørgende Ansigt udbrød han: »Men, hvad er dog dette?« Da der fra Synderen lød et svagt: »Det er mig —«, slog Læreren endnu mere forbavset Hænderne sammen, idet han sagde: »Aa, men er det Dem?«

Der var dem, der i sin Tid mente, at vor Klasse, frem for andre samtidige Klasser, i særlig Grad var øvet i »Tæppers Brug«. Jeg ved det ikke; men jeg vover dog at paastaa, at dette ikke maa tages som et Bevis for, at vi i særlig Grad var blødagtige. Enhver vil kunne indse, at »Manien« samtidig virkede hen til, at »Bror Æsel« ikke i stor Stil fik Overhaand.

AARET, DER SVANDT.

AF P. C. GJELSTRUP.

REDAKTØREN af Aarbogen har bedt mig fortælle lidt om, hvad der er passeret her ved Seminariet i det forløbne Aar. Jeg forsøger med Glæde derpaa, med Ønsket om, at der ogsaa herved maa ydes et lille Bidrag til at knytte Baandet fastere mellem Seminariet og dets trofaste Vennekreds blandt gamle Elever.

Jeg vil begynde med at omtale to Ting, som ikke blot vedrører Nr. Nissum, men hvoraf den ene omfatter alle Landets Seminarier, mens den anden har Betydning for alle de tolv Privatseminarier.

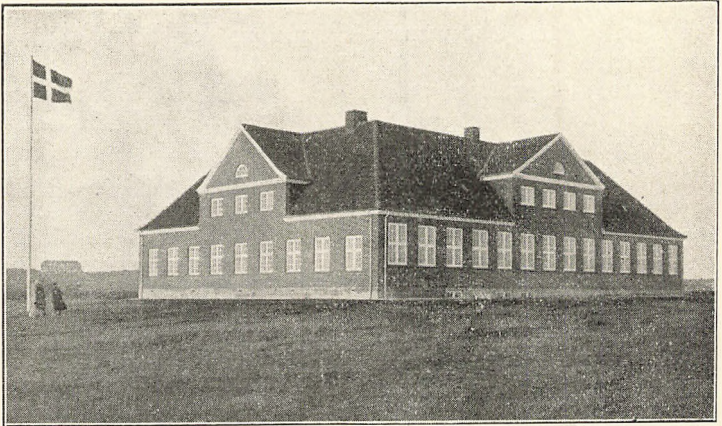
Det første er Undervisningsministeriets *Bekendtgørelse af 7. Marts 1928 om Undervisningen paa Seminarierne*, hvorved der gives visse Lempelser i Eksamenfordringerne, f. Eks. at kvindelige Elever fra Udgangen af I. Klasse kan blive fritaget for Matematik. Den paagældende Bekendtgørelse forandrer ikke noget væsentligt i Karakteren af Læreruddannelsen, men den maa hilses som et Skridt i den rigtige Retning, bort fra Eksamensterperiet.

Det andet, som jeg ovenfor sigtede til, er *Lov af 4. April 1928 om Statstilskud til de anerkendte private Seminarier*. Disse har hidtil faaet deres Tilskud bevilget fra Aar til Aar paa Finansloven, hvilket selvsagt maatte medføre en Del Usikkerhed, hvad der føltes stærkt under det forrige Ministerium. Den nævnte Lov giver nu i Stedet faste, detaljerede Regler for hele Tilskudsordningen, ligesom den aabner Adgang til et Slags Efterløn for Lærere, der i mindst 13 Aar har virket ved private Seminarier. Loven vil sikkert i høj Grad bidrage til at stabilisere Privatseminariernes Arbejde. Den vil

gøre det muligt for dem ved en gennemført Økonomi og under Forudsætning af normal Tilgang at faa det daglige Brød; den vil ogsaa gøre det lettere for dem at holde paa deres Lærerkrafter. Man maa sige, at Vedtagelsen af denne Lov indeholder en betydelig Anerkendelse af Privatseminariernes pædagogiske Indsats; og naar blot den store, økonomiske Afhængighed af Staten ikke skal medføre noget Skaar i deres største Gode: Retten til selv at bestemme hele deres Aandsretning, kan vi jo kun glæde os over at have faaet et mere betrygget, økonomisk Grundlag for vor Gerning end hidtil.

Naar vi derefter vender os til Seminariets særlige Forhold, bliver den betydeligste synlige Begivenhed Opførelsen af *den nye Østre Skole*. Den gamle har længe været meget utidssvarende baade som Børne- og som Øvelsesskole, og i flere Aar har der været Diskussion om dette Spørgsmaal. Men først da Amtslægen i 1927 havde kasseret Skolen, var der skabt et tilstrækkeligt Grundlag for Sagens Fremme. Der kom en Række Forhandlinger i Gang, som gled hurtigt og i god Forstaaelse; og Resultatet blev, at Sogneraadet i Begyndelsen af 1928 besluttede at bygge en helt ny Skole, idet Seminariets Bestyrelse forpligtede sig til at yde det af Kommunen som Betingelse satte Beløb 10,000 Kr. (hvoraf igen Staten gav Tilsagn om at refundere Seminariet Halvdelen). Ved Forhandling med Menighedsraadet erhvervedes en frit og sundt beliggende Grund af Præstegaardsjorden mellem Korinth og Præstegaarden; og her rejste sig i Sommerens Løb den nye Skole, en prægtig tvefløjet Bygning, der med sine røde Mure og Tage falder smukt sammen med Landskabet. Den ene Fløj optages af Lærerboligen; i den anden findes tre lyse og rummelige Klasselokaler, hvoraf de to af Hensyn til Praktikundervisningen kan slaas sammen til eet ved Hjælp af en stor Fløjdør; ovenover er der Læserindejlighed. Hele Skolen med Centralvarme, Lys og Vand samt Grund staar Kommunen i ca. 53,000 Kr. Indvielsen fandt Sted 31. Oktbr. og foretoges af Provst Rendtorff, Bøvling. En Mængde af Sognets Beboere var til Stede; paa Seminariebestyrelsens Vegne mødte Lærer Hoppe, Barslev, der er Bestyrelsens Næstformand og en af Seminariets gamle Elever. Ogsaa om Aftenen var der Fest i Skolen; Sogneraadet havde nemlig haft den smukke Tanke at invitere alle Seminarieeleverne hen til en Kop Kaffe; her var Sogneraadetsmedlemmerne til Ste-

de, og det blev en hyggelig Afslutning paa en god Dag. Fra Seminariets Side maa vi glæde os over den Interesse og det Fremsyn, hvormed Sogneraadet har løst hele denne Sag, der ogsaa for Seminariet har saa stor Betydning. Gid Gerningen i den nye Skole maa blive frugtbringende baade for Børnene og for den Ungdom, som skal færdes der; og gid den altid maa hvile paa det Ord, der ifølge Lærer Sørensens Ønske er

Den nye Skole.

anbragt i Skolens Forstue: »Herrens Frygt er Kundskabs Begyndelse«.

En anden Forbedring af praktisk Art, mere beskednen, men dog værd at nævne, er Omdannelsen af *Spartas Læsestue*. Bestyrelsen bevilgede 1000 Kr. til dette Formaal; det forhen noget triste og mørke Lokale blev derefter gjort lyst og venligt, og Inventaret blev helt fornyet, saa Læsestuen nu danner en hyggelig Ramme om det mangede Liv, der udfolder sig her: Avislæsning, Elevernes Radio og Aftenandagterne.

Undervisningen er gaaet sin rolige, støtte Gang. Eksamen forløb særdeles tilfredsstillende; der dimitteredes 32 med følgende Udfald: 1 ug?; 3 mg×; 14 mg; 9 mg?; 4 g×; 1 g. Til Optagelsesprøven indstillede sig 49, hvoraf optoges det tilladte Maksimum 28. Ved Aarets Slutning var Elevtallet 88 samt 29 i Forberedelsesklassen, hvortil kommer 8-9, som er indmeldt til at komme i Løbet af Efter vinteren.

Ved Siden af det daglige Arbejde maa *Festerne*

nævnes. Herunder kan først omtales den Opvisning, som et frivilligt Gymnastikhold gav i Slutningen af Marts efter Vinteren igennem at have trænet en Aften om Ugen; saaledes har det nu været i flere Aar; her er altsaa ved at skabes en Tradition, der forhaabentlig maa kunne fortsættes. Dernæst er der Foraarskoncerten omkr. Grundlovsdag; i mange Aar har den været en af Aarets store Dage; det blev den ogsaa i Aar, med mange gamle Elever som Gæster. Endvidere Elevfesten, der afholdtes 1. December. Den er vokset frem paa Ruinerne af Mortensfesten og har efterhaanden antaget Karakteren af en Skolefest, hvor Seminariets daglige Kreds af Elever og Lærere mødes for at skabe et festligt Samvær. Ogsaa i Aar blev det en hyggelig og fornøjelig Aften, som der var almindelig Glæde over bagefter. Derefter maa som den sidste i Rækken af Aarets store Fester nævnes Julefesten, arrangeret af K. F. U. M. og K.; det er som et helt Eventyr at se den Forvandling, som den ellers saa prosaiske Gymnastiksal oplever ved den Lejlighed. Og saa har jeg gemt til allersidst en Højtid af særegen Art, Afskedsfesten med III Klasse, der hvert Aar midt imellem de øvrige Fester staar som en Mærkepæl, der betegner, at et Skoleaar er afsluttet. Afskedsfesten afholdtes i Aar 20. Juli; der herskede ved den fra først til sidst en hjertelig Stemning; og da vi efter de senere Aars Skik til Slutning samledes ved Pastor Hansens Mindesten for at sænke Flaget og byde hinanden Farvel, inden Ungdomsskaren drog ud til Livets Opgaver og dets ikke mindst i disse Arbejdsløshedens Tider store Vanskeligheder, var det sikkert for manges Vedkommende med en levende Følelse af, at vi gennem de fire Aars Samliv var blevet knyttet sammen med mange Baand, der med Guds Hjælp skulde holde i Fremtiden, til gensidig Glæde og Støtte.

Jeg har i det foregaaende fortalt om forskellige af det forløbne Aars enkelte Begivenheder. Vil man nu tilsidst, som naturligt er, spørge, om det saa har været et godt Aar for vort Seminarium, og navnlig om det har været et godt Aar for Guds Riges Gerning her, da er det jo vanskeligt, især saa længe Aaret er paa saa nært Hold, at give et virkeligt Svar; thi over aandelige Værdier kan man jo ikke gøre Status som ved en almindelig Nytaarsopgørelse. Men jeg har i hvert Fald den Forvisning, at det har været et meget *betydningsfuldt* Aar, i hvilket der ogsaa herfra er blevet baaret

nogle Sten til Opbygningen af Guds Rige; og jeg tror, at baade Lærere og Elever, hver paa sin Maade, har været med dertil og har følt Glæden ved at være fælles om Bestræbelserne for at skabe en god Aand og Moral iblandt os. Og naar jeg saa har ladet Aaret med dets mange Minder baade om Gerningens glædelige Øjeblikke og om dens Savn og Brist passere forbi mig, bliver mine Tanker tilsidst fanget af en Klang, der mange Gange har opmuntret mig, naar jeg om Aftenen har siddet hjemme i min Stue ved mit Arbejde, nemlig den spinkle, venlige Lyd af Spartas Klokke, der kalder sammen til Elevernes Andagt paa Læsestuen. Denne Lyd er mig som et Symbol paa det, der er Livsnerven i Gerningen her; og det er jo i et Ord sagt Bønnen. Saalænge der paa dette Sted, baade i rige og i ringe Tider, er en Flok af Unge og Ældre, der er fælles om Bønnens og Lovsangens Liv, og saa længe Seminariet ud over vort Land har en Vennekreds, der omgærder Gerningen her med Bønnens Vagt, saa længe tør vi tro, at Arbejdet vil lykkes; og med Tanken paa dette tør vi ogsaa se det nye Aar i Møde med Forventning om Guds Velsignelse over vor Skole.

Bagerste Række: Laursen. Havbo. Jørgensen. Fog. Will. Olesen. Ruby. M. P. Sørensen. Koch. Kristiansen.
2. .. : Gregersen. Rich. Hansen. Thøgersen. Holm. D. M. Jensen. Ammitzhøll. Ballersen. Bach. Krogh.
3. .. : N. C. Sørensen. Bjørn. F. Pedersen. E. Pedersen. Frk. Skadhorg. Frk. Christensen. Toft. Krage. E. Christensen. Nikolajsen. Riis Olesen.

Dimittenderne 1928.

Simon Ammitzbøll. Født 10. Marts 1901 i Hee, Søn af Grd. H. P. Ammitzbøll. Fra 1. Septbr. til 1. Novbr. Hjpl. og Vikar ved Hee Skole, derefter Lærer ved Børkop Højskole.

Niels Bach. Født 3. Aug. 1906 i Rind Sogn ved Herning, Søn af Skovfoged Simon M. Bach.

Johannes Immanuel Baltersen. Født d. 29. Marts 1905 i Tversted ved Sindal, Søn af Grd. Chr. Baltersen. Vk. i Agerfeldt ved Holstebro.

Ingvar dt Marius Bjørn. Født 24. Februar 1905 i Stenild, Viborg Amt, Søn af Landpost Jakob Bjørn, Nørager.

Ejnar Frisch Christensen. Født 25. Januar 1907 i Horne ved Varde, Søn af Lærer Chr. Christensen (96), nu i Bjært-Binderup. Præliminæreks. 1923, Udm. Hjpl. i Bjært-Binderup ved Kolding.

Hilda Ingeborg Christensen. Født 8. Jan. 1906 i Thisted, Datter af Avlsbruger Jens S. Christensen, Thisted Mark. Medhj. i Sdr. Homaa Skole pr. Trustrup.

Malta Emil Fischer. Født 7. Aug 1896 i Klakring, Bjerre Herred, Søn af Skolebestyrer Jean A. Fischer. Ansat paa Bromme Sygehjem pr. Munkebjergby (ved Sorø).

Gunner Fog. Født 28. Febr. 1907 i Middelfart, Søn af Kontorassistent Jørgen H. Fog, Aarhus.

Peter Gregers Gregersen. Født 29. Novbr. 1904 i Sdr. Kongerslev ved Aalborg, Søn af Karetmager Niels Chr. Gregersen.

Jens Richardt Hansen. Født 24. Septbr. 1906 i Aggersund, Søn af Snedker S. C. Hansen. Vikar ved Thise Byskole pr. Brønderslev.

Holger Christensen Havbo. Født 1. Marts 1901 i Nautrup i Salling, Søn af Fisker Chr. Christensen Havbo. Præliminæreks. V. L. i Ø. Gaasdal, Borris.

Petri Holm. Født 17. Novbr. 1903 i Grenaa, Søn af Murer Martin Holm, Veggerslev. Vikar v. Vejrup østre Skole.

Ditlev Magnus Jensen. Født 18. April 1904 i Nordby paa Fanø, Søn af Hovmester Jens N. Jensen.

Carl Christian Jensen. Født 10. Maj 1899 i Asaa. Søn af Husmd. Karl Jensen. Hjpl. i Asaa.

Frederik Christian Jørgensen. Født 20. Juli 1904 i Bækkeskov, Everdrup Sogn ved Næstved, Søn af Grd. Anth. M. Jørgensen, »Lykkensprøve«, Sevel pr. Vinde-
rup. Fra 1. Septbr.—1. Novbr. Hjpl. i Mundbjerg i Sevel, derefter Vikar i Lomborg n. Skole pr. Bonnet.

Alexander Johannes Koch. Født 29. Decbr. 1906 i Asaa, Søn af Skomager Henrik Koch. Realeks. 1923. Vikar i Aalborg.

Christian Christiansen Krage. Født 30. Okt. 1907 i Tornby ved Hjørring, Søn af Grd. Jens C. C. Krage. Aarsvikar i Vidstrup.

Kristian Kristiansen. Født 16. April 1901 i Hulager ved Viborg, Søn af Hmd. Niels Kristiansen. L. ved Viborg Forberedelsesskole.

Hans Willy Krogh. Født 8. Jan. 1906 paa »Jynde-
vad« i Rind Sogn ved Herning, Søn af Plantør Chr. Th. Krogh, Jynde-
vad Plantage. Fra 9. Marts Soldat (Artillerist) i Købh.

Ole Mundbjerg Laursen. Født 28. Februar 1903 i Mundbjerg, Sevel Sogn, Søn af Hmd. Søren Laursen. Vk. for Folketingsmd. Vesterager, Remmerhus ved Herning.

Valdemar Nikolajsen. Født 16. Decbr. 1901 i Tversted pr. Sindal, Søn af Husejer Jens Nikolajsen.

Axel William Olesen. Født 11. Novbr. 1904 i Siemested. Søn af Hmd. Anders S. Olesen.

Hans Adolf Riis Olesen. Født 25. August 1907 i Hammel, Søn af Indremissionær Peder S. Olesen, Viborg. Aarsvikar i Sigerslevøster ved Frederikssund.

Ejnar Christian Pedersen. Født 12. April 1899 i Krages pr. Tarm, Søn af fhv. Grd. Laurids Pedersen, Tarm. Fra 1. Novbr. til Nytaar Vikar ved Skjern Høvedskole, derefter ved Marup Skole, Skjern Sogn.

Frode Pedersen. Født 22. Novbr. 1904 i Jelling, Søn af Partc. N. Chr. Pedersen, Vejle, og Broder til Fru Marius Jensen (05). Vikar i Vejle.

Evald Pedersen Ruby. Født 10. December 1906 i Fjaltring, Søn af Grd. Kr. Pedersen Ruby.

Mariane Sørensen Skadborg. Født 22. April 1903 i Fousing ved Struer, Datter af Grd. Søren N. Skadborg. Vk. i Struer.

Søren Kristen Sørensen Skov. Født 10. Jan. 1903 i Oksenbjerre ved Give, Søn af afd. Grd. Kr. Skov. Hjpl. i Riis Skole pr. Jelling.

Marius Peter Sørensen. Født 21. Aug. 1898 i Hejnsvig. Søn af Husmd. og Murer Søren M. Sørensen. Aarsvikar i Vesterhede Skole, Hejnsvig Sogn.

Niels Christian Sørensen. Født 25. Okt. 1905 paa Endelave, Søn af Fisker Th. Sørensen. Vikar i Grindsted. Soldat (Marinen) fra 15. April.

Anders Færk Thøgersen. Født 28. Maj 1899 paa Fuur, Søn af Hmd. Niels Thøgersen og Broder til Th. Thise Thøgersen (26). V.L. ved Vejrup ø. Skole (ved Gjording).

Hans Toft. Født 7. Februar 1897 i Tarm, Søn af pens. Landpost Jens Toft Hansen. V.L. i Tarm.

Af Aarets Dagbog.

(Især efter »Dæmring« 1928.)

Ansættelser.

01. N. Andreassen, Forstander f. Børnehj. »Godthaab,« København.
03. S. P. Gissel, Sognepræst i Engesvang.
08. J. Brændegaard, Adjunkt v. Efterslægtsselskabets Skole, København.
11. J. Bitsch, Sognepræst, Vorbasse.
14. M. Kirk, 1:L i Hammerum.
16. Jenny Dalgaard Jørgensen, K:Li. i Fredericia.
— A. K. Tandrup, L. i Assens.
17. Dørffler, L. i Taagerup pr. Skjellebjerg.
— Søren Jensen, K:Li. i Esbjerg.
— Henrik Vestergaard, 1:L. i Sjørring.
19. A. Harbo Andersen, L. i Odder.
20. Kr. J. Moeslund, L. i Øster Højst.
— Marie Nielsen, K:Li. i Vejle.
21. Thora Hansen, T:Li. i Randers.
— J. C. Jensen, 1:L. i Branderup.
22. J. Bækgaard Andersen, K:Li. i Vejgaard.
— J. Bech Karlsen, L. i Testrup (hvilket?).
23. ? Karl Andersen, L. p. Alrø pr. Horsens.
— Harald Berg, K:Li. i Mariager.
— Håkansson, K:Li. i Rønne.
— J. K. Larsen, K:Li. i Thisted.
- (-) Katrine Madsen, Li. i Hvidovre.
— Tage Mortensen, K:Li. i København. (Sjællandsg.s Sk.)
— Cæcilie Nissen, Li. i Hygum v. Jelling.
— Lyder Svendsen, L. i Bratten pr. Jerup.
— — — 1:L. i Byrum p. Læsø.
— Mads Toft, 1:L. v. Stauning v. Sk. pr. Skjern.
24. Niels Hansen, L. i Enslev (hvilket?).
— Karl Larsen, T:Li. i Kalundborg.
— Peter Larsen, L. i Nørhus pr. Ballum.
— C. Lind, L. v. Hvidbjerg Realskole, Thyholm.
— Otto Mathiasen, 1:L. i Skalbjergr.
— K. Moesgaard, 1:L. i Fjeldstervang pr. Kibæk.
— Emil Olsen, 1:L. i Knebel, Mols.
— S. Vinther-Jensen, 1:L. i Hals, Læsø.
25. M. Danielsen, L. i Ruddbøl pr. Højer.
— Viggo Jensen, 2:L. i Aulum.
— Søren Lind, 2:L. i Hørdum, Thy.
26. Karen Eriksen, Li. i Bjedsted (?).

- 26 H. J. Hansen, 2:L. i Aunslev pr. Hjulby.
- K. Lykkegaard, 1:L. i Frederikshavn.
- A. C. Nielsen, 1. v. Nr. Nissum Højskole.
- Johs. Poulsen, 2:L. i Gedsted.
- Viggo Poulsen, K:L. i København.
- Th. Th. Thøgersen, 2:L. i Vellev pr. Ulstrup.
- 27. Elisabeth Bødker, 1i. v. Haraldskjær Privatskole.
- H. Lilleøer, Kordegn i Lemvig.
- — Sekretær i K. F. U. M. i Lemvig.
- J. P. Lilleøer, 1:L. i Lemvig.
- Gunnar Madsen, 3:L. i Røde Kro.
- Axel Nielsen, 2:L. v. Havnevejens Skole, Grenaa.
- Nicoline Thomsen, 1i. paa Raagerup Børnehjem pr. Marslev.

Bryllup.

- 03. Johannes Christensen og Magda Bordier (9. Decbr.)
- 17. H. S. Christensen og Petrea Hansen (i Sommeren).
- K. P. Samuelsen (26. Decbr.).
- 21. Johannes Nielsen og Karen Nielsen (10. Aug.).
- W. Willesen og Frk. Tillisch.
- 23. Aage Andersen (en gl. Historie).
- Harald Berg (i Efteraaret).
- Christian Pedersen og Petra Christensen (28. Juni).
- 24. Otto Mathiasen (27. Maj).
- 25. M. M. Bach.
- 26. K. G. Larsen.

Eksaminer.

- 05. S. P. Gissel, cand. theol.
- 07. C. M. Hvorslev, Dr. phil.
- 11. Johs. Bitsch, cand. theol.
- 17. Samuelsen, Till. Ex. i Tysk.
- Vejerskov, Filosofikum.
- 20. A. Lilleøer, Till. Ex. i Tysk.
- 21. P. C. K. Lindholdt, Filosofikum.
- Johs. Nielsen, Filosofikum.
- 24. Karl Larsen, Till. Ex. i Tysk.
- 25. O. Bjarnesen, Ex. i Sløjd.
- M. E. Mikkelsen, Ex. i Sløjd.
- 26. Ellen Korsholm, Ex. i Orgelspil.
- Elisabeth Overgaard, Till. Ex. i Engelsk.
- Th. Th. Thøgersen, Till. Ex. i Engelsk.

Aarskursus.

- 10. Hedegaard, Frederiksberg.
- J. Schiødt Nielsen, Skjæring.
- 12. C. M. Jensen, Himlingøje.
- 15. Georg Bitsch.
- 16. K. Sørensen, Vonge.
- 17. Edv. Eriksen, Ferring.
- N. Jacobsen, Vorgod.
- 19. Harbo Andersen, Odder.
- 22. K. P. Hansen, København.
- 23. Johs. Eriksen, Hove.
- Marie Vestergaard.
- 24. Harbo Andersen, Argentina.

26. Helga Kirkegaard.
— Johs. Korsholm.

Bøger.

98. J. C. Sulkjær: Om Snebjerg Sogn II.
02. Hoppe og Sørensen: Mod Jul.
04. Math. Christensen: Melodisamling til »Arvesølv«.
07. Jens Abildtrup: Jens Maarbjerg og Ellen Marie.
12. Chr. Winther: Fortegnelse over Digte og Literatur til Brug ved Undervisningen i Fædrelandets Historie.
20. Frede Hansen: Dagsøvelser for kvindelige Gymnaster.

Jubilæer.

99. N. Hald, 25 Aar i Horsens pr. Langholt.
02. A. C. Hoppe, 25 Aar i Barslev pr. Hvidbjerg.
— C. S. Knudsen, 25 Aar i Nøvling pr. Skibbild.
03. C. K. Ishøj, 25 Aar i S. og N. Vorupør pr. Sjørring.

Afsked.

- Pastor Th. Høy v. Andreaskirken i København.
95. C. Christensen, Holstebro.
05. Johs. Nyeborg, Testrup pr. Aalestrup.
22. Johannes Jensen.

Døde.

08. Niels A. Nielsen, Nexø (27. Decbr.).
15. Theodora Petersen, Struer (6. Novbr.).
25. Alfred Christensen.

Andet.

05. L. P. Andersen, Kaptajn i Reserven.
06. Julin, indvalgt i Grænseforeningens Hovedstyrelse.
08. Riis, Venstres Folketingskandidat i Holbækkredsen.
14. C. F. Michelsen, Censor i Dansk ved de ministerielle Prøver.
16. Kathrine Bruun, Li. v. Skrivekursus i Lyngby.
20. Frede Hansen, Leder af Landsholdet i Gymnastik ved Stævnet paa Dybbøl.
21. Fru Jerslev Hansen, rejst til Sudan igen.
— Willesen og Hustru, hjem fra Sudan.
25. Martin Jacobsen, i Kanada.
— Albert Nielsen, rejst til U. S. A.
26. Anna Poulsen, rejst til Kanada.

Stævner.

03. 5.—6. Aug. i Nr. Nissum (alle — een).
08. i Busk ved Herning.
20. 30. Juli—1. Aug. i Agtrupskov ved Kolding.
Fælles: 18. Marts i København (45).
— 23. Juni i Ferring ved Bovbjerg.
— 26. Septbr. i Frederikshavn (35).

1928